

\ Raadsvoorstel

Zaak 157162

Onderwerp:	Vaststellen Palet Regionaal Afwegingskader Grootchalige Energieopwekking (RAK) en de Nadere Uitwerking Gemeente Voerendaal
Openbaarheid:	Openbaar
Portefeuillehouder:	Wethouder Braun
Datum Raad:	11-03-2021
Nummer:	2021 / 2 / 5

\ Samenvatting

De raden van de Parkstad Limburg gemeenten hebben in 2015 Palet 1.0 en de verdieping Palet 2.0 vastgesteld. Dit is in 2016 vertaald in een Uitvoeringsprogramma. Dit moet leiden tot energiebesparing en duurzame energieopwekking.

Met betrekking tot dit laatste punt is binnen Parkstad Limburg het Regionaal Afwegingskader Grootchalige Energieopwekking (RAK) opgesteld. Dit is een Parkstad breed kader voor de ruimtelijke toetsing van initiatieven ten aanzien van energieopwekking. Elke gemeente kan een lokale aanvulling opstellen voor het vereiste maatwerk.

Ook Voerendaal heeft een aanvulling op het RAK gemaakt in de vorm van een Nadere Uitwerking. Het Palet Regionaal Afwegingskader Grootchalige Energieopwekking (RAK) en de Nadere Uitwerking Gemeente Voerendaal heeft met ingang van 18 december gedurende zes weken ter inzage gelegen. In deze periode zijn er vijf zienswijzen ingediend. Voorgesteld wordt om het RAK en de Nadere Uitwerking Voerendaal samen met de Nota van Zienswijzen en Wijzigingen vast te stellen.

\ Conceptbesluit

In te stemmen met de Beleidsregel "PALET Regionaal Afwegingskader Grootchalige Duurzame Energieopwekking" en de "Nadere Uitwerking gemeente Voerendaal" inclusief de Nota van Zienswijzen en Wijzigingen.

\ Grondslag

Het 'PALET Regionaal Afwegingskader Grootchalige Duurzame Energieopwekking' is bij besluit van de Bestuurscommissie Ruimte incl. Duurzaamheid van de Stadsregio Parkstad Limburg op 1 februari 2018 door de colleges van burgemeester en wethouders van de acht Parkstad-gemeenten vastgesteld als beleidsregel i.c. als een uitwerking van het kaderstellende energietransitiebeleid PALET. Welke de gemeenteraden van Parkstad in 2015 hebben vastgesteld.

De beleidsregel 'PALET Regionaal Afwegingskader Grootchalige Duurzame Energieopwekking' ziet op de invulling van de norm van "een goede ruimtelijk ordening" c.q. "het belang van de fysieke leefomgeving". Invulling van deze normen wordt op gemeentelijk niveau (tot de inwerkingtreding van de Omgevingswet) met name

gereguleerd via de vaststelling van structuurvisies, bestemmingsplannen en de verlening van de omgevingsvergunningen.

De gemeenteraad is het bevoegd orgaan tot het vaststellen van structuurvisies en bestemmingsplannen (art. 2.1 en 3.1 van de Wet ruimtelijke ordening). Het college is het bevoegd orgaan tot het verlenen van omgevingsvergunningen (art. 2.4 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht). Conclusie is dan ook dat de beleidsregel 'PALET Regionaal Afwegingskader Grootchalige Duurzame Energieopwekking' zowel door de colleges als de raden moet worden vastgesteld; de beleidsregel ziet namelijk op bevoegdheden die zowel aan de raad als het college toekomen.

\ Aanleiding

Zoals genoemd hebben de raden van de Parkstad Limburg gemeenten in 2015 Palet 1.0 en de verdieping Palet 2.0 vastgesteld. Dit is in 2016 vertaald in een Uitvoeringsprogramma. Dit moet leiden tot energiebesparing en duurzame energieopwekking.

Zoals boven vermeld, is binnen Parkstad Limburg het Regionaal Afwegingskader Grootchalige Energieopwekking (RAK) opgesteld. Dit is een Parkstad breed kader voor de ruimtelijke toetsing van initiatieven ten aanzien van energieopwekking. Elke gemeente kan een lokale aanvulling opstellen voor het vereiste maatwerk.

Ook Voerendaal heeft een aanvulling op het RAK gemaakt in de vorm van een Nadere Uitwerking. Met ingang van 26 september 2019 heeft RAK en de Nadere Uitwerking Gemeente Voerendaal gedurende 6 weken ter inzage gelegen. Op 22 oktober is er een thema-avond hierover geweest. Op dezelfde dag heeft de provincie Limburg interim beleid bekend gemaakt in de vorm van een Zonneladder. Dit beleid heeft tot veel onduidelijkheid geleid. Onduidelijkheid of er überhaupt zonneweiden in het heuvelland waren toegestaan en onduidelijkheid over de volgorde van landbouwgronden? Als gevolg van deze onduidelijkheid heeft het college van burgemeester en wethouders op 26 november 2019 besloten om de besluitvorming omtrent het RAK en de Nadere Uitwerking, uit te stellen.

Provincie Limburg heeft in september 2020 het ontwerp POVI ter inzage gelegd. Hierin is er meer ruimte gekomen voor de ontwikkeling van zonneweiden.

Het college van b en w heeft op 13 oktober 2020 mede naar aanleiding van het bovenstaande besloten om de inspraakprocedure opnieuw op te starten voor het RAK en de Nadere uitwerking gemeente Voerendaal. Uw raad is hier bij brief over geïnformeerd.

Het Palet Regionaal Afwegingskader Grootchalige Energieopwekking (RAK) en de Nadere Uitwerking Gemeente Voerendaal heeft met ingang van 18 december gedurende zes weken ter inzage gelegen. In deze periode zijn er vijf zienswijzen ingediend. Zie hiervoor de Nota van Zienswijzen en Wijzigingen.

\ Doel

De beleidsregel 'PALET Regionaal Afwegingskader Grootchalige Duurzame Energieopwekking' en de Nadere Uitwerking Voerendaal is een instrument dat tot doel heeft om zowel een interne regionale/gemeentelijke versnelling van de uitwerking en realisatie van projecten die invulling geven aan de PALET-doelstellingen tot stand te brengen, alsook duidelijkheid te creëren richting de samenleving (bedrijven, inwoners en initiatiefnemers) over de randvoorwaarden van de samenwerkende overheden in Parkstad als het gaat om projecten op het gebied van grootchalige duurzame

energieopwekking.

De beleidsregel 'PALET Regionaal Afwegingskader Grootschalige Duurzame Energieopwekking' fungeert als:

- Inhoudelijke uitwerking van het kaderstellende PALET-beleid, met als inzet dat de Parkstad-gemeenten samen (meer) in staat zijn om initiatieven ten aanzien van zonne-energie en windenergie af te wegen;
- Procesmatige uitwerking van het kaderstellende PALET-beleid, met als inzet dat de Parkstad-gemeenten samen (meer) in staat zijn om processen in het kader van initiatieven voor zonne-energie en windenergie vorm te geven;
- Groeimodel waaraan in de toekomst evt. nieuwe bouwstenen worden toegevoegd;
- Kader voor samenwerking tussen de acht Parkstad-gemeenten;
- Kader voor de samenleving en initiatiefnemers ten aanzien van de regionale en gemeentelijke richtlijnen en randvoorwaarden voor duurzame energieprojecten (uitnodigingsplanologie).

\ Argumenten

De beleidsregel 'PALET Regionaal Afwegingskader Grootschalige Duurzame Energieopwekking' stelt de gemeenten in Parkstad Limburg in staat om op basis van een eensluidend kader initiatieven ten aanzien van grootschalige duurzame energieopwekking (zonne-energie, windenergie) af te wegen (zie onder 3). Met deze beleidsregel, als uitwerking van het kaderstellende PALET-beleid, wordt verder bijgedragen aan het voorkomen van duurzame energieprojecten op ongewenste locaties en kan juist worden gestuurd op de zorgvuldige inpassing van projecten in de omgeving c.q. het landschap.

Bovendien dient de initiatiefnemer op basis van de beleidsregel in te zetten op actief omgevingsmanagement om belanghebbenden maximaal te betrekken bij de planvorming c.q. het uitgangspunt met betrekking tot het regionaal/lokaal profijtbeginsel optimaal te behartigen.

Daarom is in de beleidsregels de eis gesteld dat de initiatiefnemer samen met de omgeving een profijtplan opstelt waarin beschreven is hoe de omgeving kan mee profiteren van de projectontwikkeling

Hierin staat onder meer het volgende:

- De toe te passen methode (wat is het model);
- Het proces (o.a. wie mag meepraten en wie beslist over opbrengsten verdeling);
- De informatieverstrekking (iedereen krijgt dezelfde informatie);
- De mate waarin inzicht wordt gegeven in de boekhouding van het project (tenminste hoofdlijnen kosten / baten);
- De hoofdlijnen verdeling baten tussen grondeigenaren, investeerders en omgeving;
- De initiatiefnemer staat open voor de participatie van burgercoöperaties. waarmee wordt beoogd de ontwikkeling van zonneweides door en voor de burgers te laten plaatsvinden. Dit houdt in dat burgers kunnen (mee-)investeren en profiteren van de revenuen, waardoor lokale geldstromen ontstaan. De burgercoöperatie besluit vervolgens op welke wijze de revenuen worden ingezet, bv. ten behoeve van nieuwe energieprojecten of anderszins voorzieningen voor de lokale gemeenschap.

Om de externe werking van de beleidsregel te borgen is het van groot belang om het kaderstellende PALET-beleid en de gezamenlijke regionale ambitie om in 2040 energieneutraal te zijn, breder uit te venten en aan inwoners, bedrijven en initiatiefnemers helder kenbaar te maken onder welke voorwaarden de ontwikkeling en realisatie van grootschalige duurzame energieprojecten in Parkstad mogelijk is.

Het buitengebied van Voerendaal ligt in het Heuvelland. Dit is een bijzonder en uniek gebied. Om hier verantwoorde ruimtelijke keuzes te kunnen maken heeft er een verdieping plaatsgevonden in de vorm van een nadere uitwerking voor wat betreft zoekgebieden voor zonneweiden.

Uitgangspunt hierbij is geweest dat zonneweiden niet overal in het buitengebied mogelijk zijn en dat locaties die als zoekgebied worden aangewezen de kernwaarden van het gebied zoals reliëf, groen karakter, cultuurhistorisch erfgoed en contrast tussen open-besloten niet mogen aantasten. Voorts is door het opnemen van een maximum te ontwikkelen hectaren zonneweiden ook een grens gesteld aan de ontwikkeling van grootschalige opwekking van energie.

\ Kanttekeningen

De gemeente Voerendaal loopt in Zuid Limburg voorop voor wat betreft de zoektocht naar verantwoorde mogelijkheden voor duurzame opwekking van energie in het buitengebied. Dit kan betekenen dat gaande de rit anders over zaken kan worden gedacht zoals bijvoorbeeld het verhogen van het maximum van 30 hectare te ontwikkelen zonneweiden of aanvullende eisen bij landschappelijke inrichting.

Elke ontwikkeling wordt vooraf gegaan door een overeenkomst tussen initiatiefnemer en gemeenten. De lokale bevolking is nadrukkelijk betrokken bij deze overeenkomst. Elke overeenkomst wordt voorgelegd aan de raad,. Deze heeft het laatste woord. Dit is dan ook het moment om beleid eventueel bij te stellen.

\ Relaties met programmabegroting en/of visiedocument

Het RAK en Nadere Uitwerking vloeien voort uit de vastgestelde Palet 1.0 en 2.0.

\ Financiële, juridische en organisatorische consequenties

Met de vaststelling van de beleidsregel 'PALET Regionaal Afwegingskader Grootschalige Duurzame Energieopwekking' zijn geen kosten gemoeid.

\ Uitvoering

Het Regionaal Afwegingskader Grootschalige Energieopwekking (RAK) en de Nadere Uitwerking Gemeente Voerendaal is het kader waaraan individuele initiatieven voor zonneweiden worden getoetst.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN VOERENDAAL

De secretaris

De burgemeester

C.J.H.M. Janssen

W. Houben

\ Bijlage

1. De Beleidsregel "Palet Regionaal Afwegingskader Grootschalige Energieopwekking"
2. De Nadere Uitwerking Gemeente Voerendaal inclusief bijlagen:
 - Notitie zoekgebieden zonneweides Voerendaal
 - Kaart zoekgebieden Voerendaal
3. Nota van Zienswijzen en Wijzigingen